

Pavlova náuka o Cirkvi

Pápež Benedikt XVI. pokračoval v téme katechéz o apoštolovi Pavlovi: Apoštol nám pomáha stále hlbšie porozumieť tajomstvo Cirkvi v jej rozličných rozmeroch Božieho zhromaždenia vo svete. Toto je veľkosť Cirkvi a veľkosť nášho povolania.

20.10.2008

Pápež Benedikt XVI. sa v stredu pokračujúc v téme katechéz, ktorou je osobnosť apoštola Pavla, zameral

sa osobitne na jeho učenie o Cirkvi. Svätý Otec najprv vysvetlil pôvod samotného termínu „cirkev“, po grécky „ekklēsia“, ktorý vychádza zo Starého zákona a označuje zhromaždenie izraelského ľudu, zvolaného Bohom. Osobitným príkladom toho bolo zhromaždenie pod horou Sinaj. Autorom najstaršieho použitia slova „ekklēsia“ v rámci všetkých kresťanských spisov je práve Pavol, ktorý ním tituluje adresátov Prvého listu Solúnčanom, čo nachádzame v úvodnom pozdrave listu. Benedikt XVI. ďalej poukázal na to, že Pavol používa termín „ekklēsia“ na dvoch úrovniach: jednak na označenie jednotlivých miestnych kresťanských spoločenstiev, a tiež na označenie celej Cirkvi ako takej.

Svätý Otec zdôraznil, že Cirkev nie je nejakým združením ľudského pôvodu, ale zrodila sa Božím povolaním. Toto je podľa jeho slov aj

podstatou jej jednoty: „On ju povolal a preto je jedna vo všetkých jej realizáciách. Božia jednota tvorí jednotu Cirkvi na všetkých miestach, kde sa nachádza. Pavol neskôr v Liste Efezanom obšírne rozpracuje pojem jednoty Cirkvi, v nadväznosti na pojem Božieho ľudu, Izraela, považovaného prorokmi za „Božiu nevestu“, povolanú žiť v manželskom vzťahu s ním. Pavol prezentuje jedinou Cirkev Božiu ako „Kristovu nevestu“ v láske, ako jedno telo a jedného ducha so samotným Kristom.“

Benedikt XVI. ďalej objasnil premenu Pavlovho postoja voči Cirkvi, ku ktorej došlo pri jeho osobnom stretnutí s Kristom. Po obrátení Pavol pochopil, že kresťania nie sú zradcovia, ale že tu nastala úplne nová situácia. „Pavol mal v novej situácii hneď od začiatku jasno v jednom: v základnom a fundamentálnom význame Krista a

„slova“, ktoré ho ohlasuje. Pavol vedel, že kresťanom sa nemožno stať z prinútenia, ale že vo vnútornom usporiadaní nového spoločenstva sa zakladajúci prvok nevyhnutne viaže na živé „slovo“, na ohlasovanie živého Krista, v ktorom sa Boh otvára voči všetkým národom a zjednocuje ich do jediného Božieho ľudu. Je príznačné, že Lukáš v Skutkoch apoštolov viac ráz používa slovné spojenie „ohlasovanie slova“ s evidentným úmyslom čo najviac zvýrazniť rozhodujúci prínos „slova“ ohlasovania. Konkrétnym spôsobom toto slovo pozostáva z Kristovho kríža a zmŕtvychvstania, v ktorom Písma nachádzajú svoje naplnenie. Veľkonočné tajomstvo, ktoré vyvolalo obrat v jeho živote po ceste do Damasku, stojí v centre apoštolovho kázania.“

Ako ďalej pokračoval Svätý Otec, v tomto duchu možno chápať aj originálny pojem Cirkvi ako

„Kristovho tela“, vlastný výlučne Pavlovi. Doplnil, že je potrebné pamätať na dva rozmery tohto pojmu. Ten prvý je rozmer sociologický, ktorý vyjadruje funkciu rozličných členov, plniacich v Cirkvi ako rozličné údy tela svoje úlohy. Druhým rozmerom je ten, ktorý sa vzťahuje na telo samotného Krista: „Pavol tvrdí, že Cirkev nie je iba nejaký organizmus, ale stáva sa skutočne telom Krista vo sviatosti Eucharistie, kde všetci prijímame jeho Telo a reálne sa stávame jeho Telom. Takto sa uskutočňuje tajomstvo ženícha a nevesty, že sa v Kristovi všetci stávajú jedným telom a jedným duchom. Takto skutočnosť ďaleko presahuje sociologickú predstavu a vyjadruje tak svoju pravú hlbokú podstatu, ktorou je jednota všetkých pokrstených v Kristovi, ktorých Apoštol pokladá za „jedno“ v Kristovi, pripodobnených ku sviatosti jeho Tela. Keď to Pavol hovorí, dáva najavo, že si je dobre

vedomý, a aj nám všetkým to ozrejmuje, že Cirkev nie je jeho a nie je naša: Cirkev je telom Kristovým, je „Cirkvou Božou“, je „Božou roľou, Božou stavbou, ...Božím chrámom“.

Benedikt XVI. sa pristavil aj pri otázke vzťahu medzi cirkvou a chrámom: „Vzťah medzi cirkvou a chrámom takto nadobúda dva vzájomne sa dopĺňajúce rozmery: cirkevnému spoločenstvu sa na jednej strane pripisuje oddelenosť a čistota, aká prináleží sakrálnej stavbe, no na druhej strane sa tu prekonáva predstava materiálneho priestoru, aby sa jeho význam preniesol na živé spoločenstvo viery. Ak predtým boli chrámy považované za miesta Božej prítomnosti, teraz je zrejmé, že Boh neprebýva v budovách z kameňa, ale miestom Božej prítomnosti vo svete je živá komunita veriacich.“

Posledným aspektom, na ktorý pápež upriamil pozornosť poslucháčov pred záverečným zhrnutím, je rodinná povaha cirkvi, charakterizovaná obrazom Cirkvi ako domácnosti, ako Božieho domu: „V liste Timotejovi Pavol označuje Cirkev ako „dom Boží“ (1 Tim 3,15) a táto definícia je skutočne originálna, pretože hovorí o Cirkvi ako o komunitárnej štruktúre, v ktorej sa žijú srdečné medziosobné vzťahy rodinného typu. Apoštol nám pomáha stále hlbšie porozumieť tajomstvo Cirkvi v jej rozličných rozmeroch Božieho zhromaždenia vo svete. Toto je veľkosť Cirkvi a veľkosť nášho povolania: sme Božím chrámom vo svete, miestom, kde Boh reálne prebýva, a sme súčasne spoločenstvom, rodinou Boha, ktorý je láska. Ako rodina a dom Boží musíme vo svete uskutočňovať Božiu lásku a tak v sile, pochádzajúcej z viery, byť miestom a znakom jeho prítomnosti. Modlime sa k Pánovi, nech nám dá, aby sme boli vždy viac

jeho Cirkvou, jeho Telom, miestom
prítomnosti jeho lásky v tomto
našom svete a v našich dejinách.

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/pavlova-
nauka-o-cirkvi/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/pavlova-nauka-o-cirkvi/) (13.08.2025)